

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Declarația de Independență a Republicii Moldova

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA, constituit în urma unor alegeri libere și democratice,

AVÂND ÎN VEDERE trecutul milenar al poporului nostru și statalitatea sa neîntreruptă în spațiul istoric și etnic al devenirii sale naționale;

CONSIDERÂND actele de dezmembrare a teritoriului național de la 1775 și 1812 ca fiind în contradicție cu dreptul istoric și de neam

Parlamentele multor state în declarațiile lor consideră înțelegerea încheiată la 23 august 1939, între Guvernul U.R.S.S. și Guvernul Germaniei, ca nulă ab initio și cer lichidarea consecințelor politico-juridice ale acesteia, fapt relevat și de Conferința internațională "Pactul Molotov-Ribbentrop și consecințele sale pentru Basarabia" prin Declarația de la Chișinău, adoptată la 28 iunie 1991;

și cu statutul juridic al Țării Moldovei, acte infirmate de întreaga evoluție a istoriei și de voința liber exprimată a populației Basarabiei și Bucovinei;

SUBLINIIND dăinuirea în timp a moldovenilor în Transnistria - parte componentă a teritoriului istoric și etnic al poporului nostru;

LUÂND ACT de faptul că

SUBLINIIND că fără consultarea populației din Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herța, ocupate prin forță la 28 iunie 1940, precum și a celei din R.A.S.S. Moldovenească (Transnistria), formată la 12 octombrie 1924, Sovietul Suprem al U.R.S.S., încălcând chiar prerogativele sale

(Continuare în pag. 2)

Independența, sărbătoare Națională

Ziarul „Funcționarul Public” a adresat unor cititori fideli ai săi două întrebări cu prilejul aniversării de 20 de ani ai Independenței Republicii Moldova:

1. Ce a însemnat pentru Dvs. proclamarea Independenței Republicii Moldova și cum apreciați calea parcursă de statul nostru în aceste două decenii?

2. Cum vedeți și cum doriți Dvs. să fie viitorul Republicii Moldova încă peste 20 de ani?

Publicăm mai jos răspunsurile lor:

Oleg BALAN,
vicerector al Academiei de
Administrare Publică
de pe lângă Președintele
Republicii Moldova,
doctor habilitat, profesor
universitar interimar

1. Republica Moldova și-a proclamat Independența la 27 august 1991, în perioada în care s-a produs destrămarea Uniunii Sovietice, când în centrul Chișinăului a fost convocată Marea Adunare Națională, iar în aceeași zi a fost convocată ședința extraordinară a Parlamentului, care a adoptat Declarația de Independență cu majoritatea absolută de voturi.

Proclamarea Independenței constituie renașterea națiunii, renașterea țării noastre după 200 de ani de povară străină. Actul respectiv este unul de autoapreciere al națiunii ca popor și ca viitor. Acest act al renașterii noastre naționale de după 1812 este un lucru cert, un lucru sfânt pentru noi, cetățenii Republicii Moldova.

Este greu să faci o apreciere generală. S-au produs atât lucruri bune, cât și mai puțin bune. Totuși, ceea ce este mai important pentru noi, am obținut Libertatea.

Este regretabil faptul că am bătut pasul pe loc pe parcursul mai multor ani, și din acest motiv nu am izbutit să înregistrăm progrese de rând cu alte națiuni cu care am conviețuit în cadrul Uniunii Sovietice, drept exemplu servind Țările Baltice.

2. Eu sper că următorii ani ne vor aduce mai multe bucurii, și nouă, tuturor, ne va ajunge înțelepciune să consolidăm statul Republicii Moldova și să reușim integrarea țării noastre în Uniunea Europeană.

(Continuare în pag. 3)

Declarația de Independență a Republicii Moldova

(Sfârșit. Început în pag. 1)

constituționale, a adoptat la 2 august 1940 "Legea U.R.S.S. cu privire la formarea R.S.S. Moldovenești unionale", iar Prezidiul său a emis la 4 noiembrie 1940 "Decretul cu privire la stabilirea graniței între R.S.S. Ucraineană și R.S.S. Moldovenească", acte normative prin care s-a încercat, în absența oricărui temei juridic real, justificarea dezmembrării acestor teritorii și apartenența noii republici la U.R.S.S.;

REAMINTIND că în ultimii ani mișcarea democratică de eliberare națională a populației din Republica Moldova și-a reafirmat aspirațiile de libertate, independență și unitate națională, exprimate prin documentele finale ale Marilor Adunări Naționale de la Chișinău din 27 august 1989, 16 decembrie 1990 și 27 august 1991, prin legile și hotărârile Parlamentului Republicii Moldova privind decretarea limbii române ca limbă de stat și reintroducerea alfabetului latin, din 31 august 1989, drapelul de stat, din 27 aprilie 1990, stema de stat, din 3 noiembrie 1990, și schimbarea denumirii oficiale a statului, din 23 mai 1991;

PORNIND de la Declarația suveranității Republicii Moldova, adoptată de Parlament la 23 iunie 1990, și de la faptul ca populația Republicii Moldova, exercitând dreptul său suveran, nu a participat la 17 martie 1991, în ciuda presiunilor organelor de stat ale U.R.S.S., la referendumul asupra menținerii U.R.S.S.;

TINÂND SEAMA de procesele ireversibile ce au loc în Europa și în lume de democratizare, de afirmare a libertății, independenței și unității naționale, de edifi-

care a statelor de drept și de trecere la economia de piață;

REAFIRMÂND egalitatea în drepturi a popoarelor și dreptul acestora la autodeterminare, conform Cartei O.N.U., Actului final de la Helsinki și normelor de drept internațional;

APRECIIND, din aceste considerente, că a sosit ceasul cel mare al săvârșirii unui act de justiție, în concordanță cu istoria poporului nostru, cu normele de morală și de drept internațional,

PROCLAMĂ solemn, în virtutea dreptului popoarelor la autodeterminare, în numele întregii populații a Republicii Moldova și în fața întregii lumi:

REPUBLICA MOLDOVA ESTE UN STAT SUVERAN, INDEPENDENT ȘI DEMOCRATIC, LIBER SĂ-ȘI HOTĂRĂSCĂ PREZENTUL ȘI VIITORUL, FĂRĂ NICI UN AMESTEC DIN AFARĂ, ÎN CONFORMITATE CU IDEALURILE ȘI NĂZUINȚELE SFINTE ALE POPORULUI ÎN SPAȚIUL ISTORIC ȘI ETNIC AL DEVENIRII SALE NAȚIONALE.

În calitatea sa de **STAT SUVERAN** și **INDEPENDENT, REPUBLICA MOLDOVA:**

SOLICITĂ tuturor statelor și guvernelor lumii recunoașterea independenței sale, astfel cum a fost proclamată de Parlamentul liber ales al Republicii, și își exprimă dorința de a stabili relații politice, economice, culturale și în alte domenii de interes comun cu țările europene, cu toate statele lumii, fiind gata să procedeze la stabilirea de relații diplomatice cu acestea, potrivit normelor de drept internațional și practicii existente în lume în această materie;

ADRESEAZĂ Organizației Națiunilor Unite cererea de a fi admisă ca membru cu drepturi depline în organizația mondială și în agențiile sale specializate;

DECLARĂ că este gata să adere la Actul final de la Helsinki și la Carta de la Paris pentru o nouă Europă, solicitând, totodată, să fie admisă cu drepturi egale la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa și

la mecanismele sale;

CERE Guvernului Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste să înceapă negocieri cu Guvernul Republicii Moldova privind încetarea stării ilegale de ocupație a acesteia și să retragă trupele sovietice de pe teritoriul național al Republicii Moldova;

HOTĂRĂȘTE ca pe întregul său teritoriu să se aplice numai Constituția, legile și celelalte acte normative adoptate de organele legal constituite ale Republicii Moldova;

GARANTEAZĂ exercitarea drepturilor sociale, economice, culturale și a libertăților politice ale tuturor cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv ale persoanelor aparținând grupurilor naționale, etnice, lingvistice și religioase, în conformitate cu prevederile Actului final de la Helsinki și ale documentelor adoptate ulterior Cartei de la Paris pentru o nouă Europă.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

27 august 1991

Un eveniment crucial

Ion DULSCHI,
director-adjunct al Departamentului organizarea instruirii, doctor în istorie, conferențiar universitar

1. Proclamarea Independenței Republicii Moldova a fost pentru mine și pentru familia mea un eveniment crucial. În ziua de 27 august 1991, am fost prezent în Piața Marii Adunări Naționale și am salutat proclamarea Independenței de către deputații primului Parlament democratic. Proclamarea Independenței a generat mari speranțe, dar și mai multe incertitudini, intuind că ruina URSS nu se va produce fără consecințe pentru țara noastră. Două decenii parcurse de Republica Moldova ca stat independent au confirmat aceste temeri.

Realizările statului nostru în acest răstimp pot fi estimate din mai multe perspective. Consider că în prim-plan se poziționează integrarea Republicii Moldova în familia Națiunilor Unite și obținerea calității de membru al Consiliului Europei și altor organisme internaționale. De menționat și transformările de ordin politic, administrativ, economic și social, care, cu toate că nu pot fi considerate impecabile, totuși sunt funcționale și asigură consolidarea statalității Republicii Moldova.

2. Avem multe de făcut ca Republica Moldova să devină un stat cu adevărat democratic și prosper. Sunt optimist și cred că în următoarele două decenii se vor produce evenimente de o valoare la fel de importantă ca și proclamarea Independenței.

Independența: libertate de acțiune și exprimare

Ana GOREA,
șef Catedră limbi străine aplicate, doctor în filologie, conferențiar universitar

1. Proclamarea independenței Republicii Moldova a însemnat pentru mine personal oferirea deplină a libertății de acțiune, exprimare, mobilitate, alegere. Independența țării mi-a acordat posibilități și oportunități la care în vechiul regim nici nu puteam visa și să le cred absolut imposibile. Calea parcursă de Moldova e una hopuroasă, cu multe extreme, cu urcușuri și coborâșuri, dar probabil acest lucru este unul firesc pentru un stat tânăr. Cum se

zice, învățăm pe greșeli.

2. Peste 20 de ani, cel mai mult mi-aș dori ca toate familiile dezbinat la moment să fie reîntegrate: copiii să fie educați de ambii părinți care le vor fi alături, bătrânii să savureze viața fără a se îngrijora de ziua de mâine, tinerii să aibă servicii satisfăcătoare, țara să ne fie înfloritoare și prosperă, oricine să aibă posibilitatea să călătorească fără vize și să-și poată permite a purcede la realizarea viselor. Vreau să cred că aceste lucruri sunt realizabile și depind de unirea voinței poporului și a celor aleși, căci, după cum ne spune proverbul englezesc, „unde este voință, există și o cale”.

Cel mai grav e că istoria riscă să se repete

Teodora GHERMAN, șef Catedră tehnologii informaționale aplicate, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar interimar

1. Mie personal Independența mi-a trezit un sentiment dublu: pe de o parte, bucuria că ne-am eliberat de ocupanți, și, pe de

altă parte, tristețea destrămării “miracolului Unirii cu Țara”.

Participasem la mitinguri, cernacluri, demonstrații la care sorbeam din izvorul istoriei adevărate, cunoșteam dreptul de a ne vorbi limba și descopeream clasicii, publicațiile cărora erau interzise, precum și documente, care vizau pactul Ribbentrop-Molotov

și alte evenimente care ne-au marcat trecutul. Aveam primele trei numere ale ziarului clandestin „Deșteptarea” din care feciorul meu a învățat alfabetul latin înainte de a merge la școală. Aveam numere ale ziarului „Glasul”, care se tipărea în Țările Baltice. Am fost prezentă la Marea Adunare Națională din 27 august 1989, care m-a marcat profund.

Recunoașterea de către Rusia

a suveranității Țărilor Baltice a însemnat pentru mine un nou suflu de speranță. Speram, așteptam “Unirea”, care nu s-a mai produs.

Și cel mai grav e că istoria riscă să se repete.

2. Mai îndrăznesc să sper că viitorul Republicii Moldova va fi totuși cel european. Este necesar însă ca și oamenii politici de la noi, dar și Europa să dorească acest lucru.

Acest eveniment a înaripat toată suflarea plaiului moldav

Orest TĂRIȚĂ,
șef Catedră științe politice și relații internaționale, doctor în științe politice, conferențiar universitar

1. Independența Republicii Moldova, obținută acum două decenii, este cu certitudine unul din lucrurile cele mai frumoase din viața mea. Sunt mai mult decât sigur că acest eveniment a înaripat toată suflarea moldovenească de atunci, întrucât nu există nimic mai frumos pe lume decât revenirea la dulcele grai al mamei, la frumoasele tradiții naționale și la propria-ne identitate.

Ne-am confruntat cu de toate în acest răstimp - și bune și rele, și chiar dacă n-am reușit în cei 20 ani care s-au scurs totul ce ne-am dorit, rezultatele totuși sunt elocvente. Republica Moldova este o realitate istorică - un stat care cooperează cu mai multe țări ale lumii în diverse domenii de activitate umană, și poziția lui pe arena internațională crește mereu.

2. Privitor la viitorul Republicii Moldova, părerile mele sunt optimiste. Va fi un stat bine administrat, unde legea va sta în capul mesei, iar grija pentru bunăstarea omului va constitui chintesența activității lui.

Lumină sfântă, avânt sufletesc

Feodosia BUNESCU,
primar al satului Băhrinești, raionul Florești

1. Proclamarea Independenței a însemnat pentru mine o oază de lumină sfântă peste cultura noastră națională, un avânt sufletesc extraordinar, revenire la izvoare și valori de sute de ani, chiar numele ales pentru fida născută atunci a fost de origine latină: Stella.

Care alt popor a mai îngemănăat atunci când Parlamentul Republicii Moldova a proclamat Independența?

Sunt mândră că pe peretele biroului în care activez este expusă fotografia consăteanului nostru Serghei Manea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova din anii 1990-1994, în momentul semnării Declarației de Independență a Republicii Moldova, pe fundalul Marii Adunări Naționale din 27 august 1989, și chiar tabloul cu textul Declarației - cadouri pe care le-am primit de

la organizația „Parlamentul ‘90”.

2. Dacă vom învăța, dacă ne vom deprinde să lucrăm eficient, cinstit, dacă vor rămâne în interiorul nostru pornirile sufletești, dacă ne vom orienta nu doar la propria persoană, dacă vom ști să alegem oameni buni care să conducă această țară și fiecare sășilor, dacă banul va fi îndepărtat de politică, dacă va dispărea căldășenia politică, dacă vom ști să fim investitori, și nu doar consumatori, dacă vom ști să ne aducem rudele acasă, peste 20 de ani Republica Moldova va deveni un stat european, cu localități frumoase, amenajate, în care cetățenii fericiți trăiesc alături de copiii lor, cu un spațiu ecologic comun, unde tradițiile se vor împleti armonios cu contemporaneitatea. Dacă Primăria Băhrinești s-a bucurat de o diplomă de la Consiliul Europei pentru o bună practică realizată, să știți că drumul european al țării noastre este deja trasat.

A avut loc prima ședință a Grupului de lucru pentru descentralizare în domeniul educației

Membrii Grupului de lucru pentru descentralizare în domeniul educației s-au întrunit recent în prima ședință pentru a discuta Regulamentul și Planul de acțiuni al Grupului sectorial, activitățile întreprinse până acum de Guvern în procesul de descentralizare, precum și rolul partenerilor de dezvoltare în elaborarea și implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare.

Ședința a fost deschisă de viceministrul educației, Tatiana Potâng, care a salutat membrii Grupului sectorial, nominalizați prin ordin ministerial, și a încurajat participarea activă a tuturor în procesul de descentralizare în domeniul educației. Din componența Grupului de lucru fac parte angajați ai Ministerului Educației, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și experți din partea societății civile, a mediului științific și academic, competenți în domeniul educațional. Potrivit Tatiane

Potâng, Grupului sectorial îi revine misiunea de a organiza procesul de descentralizare în domeniul educației și, în acest sens, urmează să studieze structura funcțională din sector și să identifice necesitățile și posibilitățile de descentralizare.

Ședința a continuat cu o prezentare efectuată de Victoria Cujba din cadrul Cancelariei de Stat, Direcția politici de descentralizare, privind viziunea Guvernului asupra procesului de descentralizare, etapele parcurse și acțiunile care urmează a fi întreprinse. Victoria Cujba a menționat că în procesul de descentralizare și consolidare a autonomiei locale, Guvernul este susținut de partenerii de dezvoltare, precum PNUD, UN Women, Guvernul Suediei în cadrul Programului Comun Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI).

Participanții la ședință au avut posibilitatea să-și expună opinia vizavi de procesul de descentralizare din domeniul

educației. Astfel, Constantin Cojocaru, primarul de Edineț, a menționat că procesul de descentralizare trebuie să prevadă, mai întâi, stabilirea unui nomenclator al funcțiilor pentru administrația publică locală de nivelul I și II, să studieze posibilitățile de descentralizare financiară în educație și să ajusteze cadrul legislativ existent. Valentin Crudu, șeful Direcției învățământ preșcolar, primar și secundar general, a pus accentul pe delegarea competențelor, prezentând

drept exemplu proiectele de reorganizare a direcțiilor generale învățământ Călărași și Criuleni.

Membrii Grupului de lucru pentru descentralizare în domeniul educației au convenit ca la următoarea întrunire, reprezentanții diverselor instituții aflate în subordinea Ministerului Educației, precum și ai sindicatelor și autorităților publice locale să-și prezinte opiniile privind principalele probleme din sector și eventualele soluții.

Republica Moldova se alătură inițiativei „Săptămâna Europeană a Democrației Locale”

Cancelaria de Stat a lansat un apel către comunitățile locale, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) și asociațiile reprezentative ale administrației publice locale de a se alătura la acțiunile desfășurate în contextul „Săptămânii Europene a Democrației Locale” (SEDL), care este un eveniment anual desfășurat sub egida Congresului Puterilor Locale și Regionale (CPLR) ale Consiliului Europei. Evenimentul va avea loc în perioada 10-16 octombrie curent și urmărește încurajarea participării democratice la nivel local.

În Săptămâna Europeană a Democrației Locale, publicul larg va fi informat cu privire la Consiliul Europei, instituția

majoră de referință în Europa pentru valorile universale precum democrația și drepturile omului și este evidențiat rolul pe care CPLR îl joacă în dezvoltarea și consolidarea democrației locale din toată Europa.

Subiectul principal al ediției din 2011 îl constituie „Drepturile omului la nivel local”. Autoritățile locale din cele 47 de țări membre ale Consiliului Europei, inclusiv Republica Moldova, sunt chemate să protejeze și să consolideze drepturile omului în comunități prin îmbunătățirea politicilor socioculturale la nivel local. Multe drepturi și libertăți nu intră doar în atribuția guvernelor centrale, ci sunt implementate la nivel local, cum este cazul

multor drepturi civice și sociale (acces egal la serviciile publice, protecția persoanelor defavorizate, bătrâni, minorități etc.). Prin intermediul SEDL 2011 Congresul Puterilor Locale și Regionale dorește să evidențieze drepturile omului ca pe o componentă fundamentală a democrației locale și să dezvolte o cultură a respectului pentru drepturile omului în

cadrul comunităților europene. Săptămâna europeană a Democrației Locale a fost concepută pentru a crește gradul de conștientizare a drepturilor omului la nivel local, contribuind la promovarea unor orașe mai coezive prin prevenirea și combaterea intoleranței, discriminării și a excluziunii sociale.

În contextul politicilor de descentralizare, abordate prin prisma drepturilor omului și egalității de gen, organizarea evenimentului respectiv este o oportunitate pentru autoritățile administrației publice locale de a implica cetățenii în viața publică, a dezvolta democrația locală, a spori eficiența și transparența guvernării locale.

Societatea civilă se pronunță asupra proiectului Strategiei Naționale de Descentralizare

În cadrul parteneriatului stabilit de Cancelaria de Stat cu Consiliul Național pentru Participare, în perioada 3-4 august curent, reprezentanții organizațiilor neguvernamentale din regiunile de sud și nord ale Republicii Moldova s-au întrunit în ateliere de lucru pentru a discuta pe marginea proiectului Strategiei Naționale de Descentralizare. Evenimentele au fost organizate la Bălți și Căușeni cu sprijinul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) și reprezintă cea de-a doua etapă de consultări publice cu societatea civilă după cele organizate, în luna mai curent, cu organizațiile neguvernamentale din regiunea centru a Republicii Moldova.

La atelierele locale au participat Victoria Cujba din cadrul

Cancelariei de Stat, Direcția politici de decentralizare, Mihai Roșcovan, coordonatorul PCDLI, Alexei Buzu, consultant PCDLI, Veaceaslav Bulat, expert PCDLI, Ion Schidu, Ludmila Malai și Luminița Stețchi din cadrul Consiliului Național pentru Participare, precum și reprezentanții celor mai active organizații neguvernamentale din regiunile de sud și nord ale republicii.

În debutul atelierelor de lucru, organizatorii au menționat

necesitatea dezvoltării și promovării parteneriatului strategic între autoritățile publice, societatea civilă și sectorul privat în vederea consolidării democrației participative în Republica Moldova, precum și încurajarea cetățenilor de a participa activ în procesul de luare a deciziilor.

După ce au auzit o prezentare generală a proiectului Strategiei și a viziunii Guvernului privind procesul de des-

centralizare, participanții la atelier au dezbătut conținutul documentului în câteva sesiuni structurate pe domeniile de intervenții prevăzute în proiectul Strategiei.

De asemenea, reprezentanții societății civile au discutat planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de decentralizare. „Organizațiile neguvernamentale joacă un rol important în procesele de planificare, implementare și monitorizare a dezvoltării locale și de aceea contăm pe implicarea lor activă în procesul de implementare a Strategiei. Or, s-a demonstrat că în acele localități în care există organizații neguvernamentale active se înregistrează cele mai bune rezultate în domeniul dezvoltării locale”, a menționat Victoria Cujba.

Ateliere de consultare a autorităților locale privind proiectul Strategiei Naționale de Descentralizare

Pe parcursul a două săptămâni, începând cu 2 august curent, în mai multe localități din R. Moldova se desfășoară ateliere de lucru consultative cu autoritățile locale privind proiectul Strategiei Naționale de Descentralizare, organizate de Cancelaria de Stat în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) cu sprijinul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată.

Consultările au demarat pe 2 august la Chișinău și vor continua la Edineț, Cimișlia, Bălți și Orhei. În cadrul atelierelor autoritățile publice locale de nivelul I și II din regiunile centru, sud și nord se vor întâlni cu reprezentanții Guvernului și experți în domeniu pentru a discuta pe marginea proiectului Strategiei Naționale de Descentralizare, a prezenta propuneri de completare, perfecționare a documentului, dar și pentru a-și expune viziunea privind dezvoltarea locală în

contextul descentralizării, folosind o abordare fundamentată pe drepturile omului și egalitatea de gen.

Prin aceste ateliere Cancelaria de Stat continuă etapa a doua a procesului de consultări publice inițiate în luna aprilie curent în vederea îmbunătățirii proiectului Strategiei, astfel încât documentul final să reprezinte o viziune consolidată, de consens a autorităților guvernamentale, neguvernamentale și a tuturor membrilor societății.

La atelierul de consultare desfășurat la Chișinău au participat Eugen Furculiță, consilier al Secretarului General al Guvernului, în portofoliul căruia intră și descentralizarea și asigurarea autonomiei locale, Victoria Cujba, Direcția politici de descentralizare din cadrul Cancelariei de Stat, Adrian Ionescu, expert internațional în cadrul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, membrii Consiliului de Administrare și

ai secretariatului CALM, autoritățile locale din regiunea centru a R. Moldova. În cadrul acestui atelier Direcția politici de descentralizare a făcut o prezentare a proiectului Strategiei și a viziunii Guvernului privind procesul de descentralizare. „O noțiune importantă a proiectului Strategiei este faptul că a fost formulată prin prisma abordării bazate pe drepturile omului și egalitatea de gen. Guvernul urmărește scopul de a asigura

grupurilor vulnerabile, inclusiv categoriilor discriminate, social excluse și marginalizate, beneficii egale de pe urma descentralizării”, a menționat Victoria Cujba.

Cele 5 ateliere sunt facilitate de către reprezentanții Congresului Autorităților Locale – organizație neguvernamentală care promovează drepturile și interesele legitime ale tuturor autorităților locale din R. Moldova.

Sporirea competenței profesionale a personalului din autoritățile publice – obiectiv-cheie a reformării serviciului public

Tamara GHEORGHÎȚA, șefa Direcției politica de cadre, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

„Instruirea cu regularitate și calitativă a funcționarilor publici” – cu această sintagmă începe subpunctul capitolului „Reformarea serviciului public” a Programului de activitate al Guvernului pentru anii 2011 – 2014 „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”. În doar câteva cuvinte este imposibil de redat multitudinea eforturilor care se depun pentru a asigura implementarea acestui obiectiv. Zilnic, Guvernul, cu suportul partenerilor de dezvoltare, lucrează în vederea posibilității oferirii unui șir vast de posibilități de instruire a funcționarilor. Acestea cuprind atât instruirii de scurtă durată, cât și instruirii cu o durată mai lungă; atât cursuri ce se desfășoară în țară, cât și peste hotare. Angajații administrației publice au o multitudine de oportunități de a-și spori competențele și a se dezvolta profesional, contribuind, astfel, la sporirea eficienței activității autorităților publice.

Direcția politica de cadre (DPC) din cadrul Cancelariei de Stat, fiind responsabilă nemijlocit de implementarea obiectivului respectiv, coordonează mai multe activități de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile

publice: cursurile ce se desfășoară în cadrul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova (la comanda de stat, cu finanțare din Fondul fiduciar multidonor pentru asistență la implementarea Strategiei de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova, cu finanțarea altor parteneri de dezvoltare), cursurile de dezvoltare peste hotare de scurtă durată (în India, China, Israel, Japonia, Singapore ș. a.), dar și studiile de masterat pentru funcționarii publici de peste hotare, cu o durată între 9 și 24 de luni (în SUA, Germania, Marea Britanie, Franța ș. a.).

• Cursuri de instruire desfășurate în țară

În semestrul I/2011, în mod centralizat, Cancelaria de Stat, în comun cu Departamentul dezvoltare profesională din cadrul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova (AAP), au organizat și au desfășurat cursuri de dezvoltare profesională (instruirea externă) la care au participat 1271 de funcționari din administrația publică (cu 145 persoane mai puțin decât numărul planificat):

• la comanda de stat – 598 persoane;

• cu finanțare din Fondul fiduciar multidonor – 610 persoane;

• cu suportul proiectului PNUD „Suport tranzitoriu pentru consolidarea capacităților administrației publice din Moldova” – 63 de persoane.

Pentru fiecare categorie de funcționari au fost elabo-

În aceeași ordine de idei, recent, a fost aprobat planul-grafic al cursurilor de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice, organizate în cadrul AAP în semestrul II al anului 2011 la comanda de stat, precum și cu finanțare din Fondul fiduciar multidonor. Atenției colaboratorilor autorităților publice sunt propuse peste 20 tematici/titluri de cursuri cu o durată cuprinsă între 3 – 10 zile.

Astfel, în următoarele 6 luni ale anului, se vor desfășura diverse cursuri de dezvoltare profesională: Management și planificare strategică, Management organizațional, Managementul și elaborarea programelor/proiectelor, Management public modern, Evaluarea politicilor, Managementul funcției publice și al funcționarilor publici, Gestionarea personalului din administrația publică: Aspecte juridice, Motivarea personalului, Relații publice: Prevederi legale și practici de lucru, Adaptarea și integrarea în funcția publică, Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu, Formare de formatori ș. a.

Planul-grafic al cursurilor de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice pentru semestrul II al anului curent, realizate în cadrul comenzii de stat și al celor cu finanțare din Fondul fiduciar multidonor poate fi accesat la <http://rapc.gov.md/md/matut/>.

rate programe de instruire ce au avut la bază subiectele incluse în planul de instruire și au fost direcționate spre dezvoltarea competențelor și abilităților necesare exercitării eficiente a atribuțiilor de serviciu.

Activitățile de instruire au fost realizate de către cadrele didactice ale AAP, precum și de către funcționari cu experiență relevantă în domeniu din cadrul autorităților publice. Participarea în calitate de formatori a practicienilor din autoritățile publice la realizarea programelor de instruire a avut un impact pozitiv asupra calității acestora, conferind activităților un caracter practic, aplicativ și util activităților ulterioare a funcționarilor.

• Cursuri de instruire

peste hotare

În total, în semestrul I al anului curent, prin intermediul paginii web a reformei administrației publice centrale în Republica Moldova, www.rapc.gov.md, a fost făcută publică informația cu privire la posibilitățile de instruire în 5 țări – China, Japonia, India, Israel, Singapore. În compartimentul „Materiale utile” au fost plasate formulele de aplicare și instrucțiunile de completare ale acestora, precum și alte documente relevante. Tematica cursurilor respective acoperă un șir larg de subiecte, printre care Managementul tehnologiilor informaționale, Traficul urban și managementul aglomerației, Sisteme de susținere

(Continuare în pag. 7)

Sporirea competenței profesionale a personalului din autoritățile publice – obiectiv-cheie a reformării serviciului public

(Sfârșit. Început în pag. 6)

a femeilor din businessul mic la nivel local și național, Măsurile de control și prevenire SIDA, Măsurile de stabilizare a sistemului financiar și strategia de reformă în țările CSI și multe altele.

Costurile participării la cursurile menționate au fost acoperite fie de guvernele țărilor respective, fie de partenerii de dezvoltare.

Astfel, în primele 6 luni ale anului curent, prin intermediul Cămarilor de Stat (Direcția politică de cadre),

Unele rezultate ale evenimentelor de dezvoltare profesională peste hotare (seminare, mese rotunde, cursuri de instruire etc.) sunt prezentate în rubrica „Practici pozitive” a paginii web a reformei administrației publice centrale în Republica Moldova, <http://rapc.gov.md/md/practici/>.

51 persoane au beneficiat de 25 cursuri de instruire peste hotare (1 – în Israel, 6 – în Ucraina, 10 – în Japonia, 34 – în China). Colaboratorii DPC au avut rolul de punte de legătură între participanți

și țările-gazdă, asigurând ca materialele prezentate pentru participare (formularele de aplicare, alte acte relevante) să fie îndeplinite corect și expediate în termenele stabilite. La necesitate, DPC facilitează procesul de comunicare între participanții admiși la cursuri și autoritățile primitoare, în caz că era nevoie de a prezenta materiale adiționale, scrisori de recomandare etc.

• Studii de masterat peste hotare

Colaboratorii DPC sunt activ implicați și în Programul comun realizat de Guvernul Republicii Moldova, Centrul de Informații Universitare, Institutul pentru o Societate Deschisă și Fundația pentru o Societate Deschisă, care are menirea de a facilita procesul de aprofundare a nivelului de cunoștințe și expertiză al funcționarilor publici din cadrul administrației publice centrale și locale, implicați în realizarea sarcinilor de elaborare/coordonare/implementare a politicilor publice, planificare strategică, management al autorităților etc. și de a asigura reîncadrarea acestora în serviciul public.

Recent, s-a anunțat despre oferirea a 9 burse de mas-

terat în cadrul acestui program – 7 pentru învățământ de zi și 2 – pentru învățământ cu frecvență redusă. Din cei 9 bursieri, 3 vor pleca în Statele Unite ale Americii, 2 – în Marea Britanie, 2 – în Germania și câte unul își vor face studiile în Austria și, respectiv, Franța.

În perioada septembrie 2010 – iulie curent, funcționarii publici au avut posibilitatea să aplice la cele mai prestigioase universități din Europa de Vest și America de Nord. Potrivit prevederilor programului, toate cheltuielile (călătoria tur-retur, taxa de studii, costurile pentru cazare și masă, materiale didactice, alte cheltuieli relevante) sunt acoperite de CIU și partenerii de dezvoltare. Pentru a fi eligibili să aplice, funcționarii trebuiau să semneze un angajament care îi obligă să activeze, după întoarcere, cel puțin, 3 ani în serviciul public.

Câștigătorii programului își vor face studiile la unele dintre cele mai cu renume universități din Europa de Vest: Universitatea Brunel, Marea Britanie; Institutul Catolic din Rennes, Franța; Universitatea Nottingham,

Marea Britanie; Școala de Guvernare Hertie, Berlin, Germania; Universitatea Tehnică din Viena, Austria, dar și din Statele Unite ale Americii – 3 funcționari vor fi masteranzi la Universitatea Syracuse din New York.

Specialitățile pentru care au optat bursierii includ domenii diverse, dat fiind faptul că și funcționarii publici câștigători reprezintă diferite instituții publice. Acestea sunt: Afaceri Publice și Lobbying, Drept și Management în Sănătate, Management Public, Management al Mediului, Economie și Gestație Publică, Energia Regenerabilă în Europa Centrală și de Est ș. a.

Valoarea bursei acordate în cadrul programului este cuprinsă între cca \$20 000 și cca \$69 000.

Mai multe detalii referitor la dezvoltarea profesională a personalului din autoritățile publice sunt disponibile în Raportul de monitorizare și evaluare a realizării reformei APC în Republica Moldova în ianuarie-iunie 2011, accesibil la <http://rapc.gov.md/md/rapcrez/>.

31 August - Sărbătoarea națională a limbii române

Alexei MATEEVICI

LIMBA NOASTRĂ

*Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.*

*Limba noastră-i foc, ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.*

*Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.*

*Limba noastră-i graiul pîinii,
Cînd de vînt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrînii
Cu sudori sfințit-au țara.*

*Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.*

*Limba noastră-i vechi izvoade,
Povestiri din alte vremuri;
Și citindu-le-nșirate, -
Te-nfiori adînc și tremuri.*

*Limba noastră îi aleasă,
Să ridice slavă-n ceruri,
Să ne spuie-n hram ș-acasă
Veșnicile adevăruri.*

*Limba noastră-i limbă sfîntă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o plîng și care-o cîntă
Pe la vatra lor țărani.*

*Înviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme,
Ștergeți slinul, mucegaiul
Al uitării-n care geme.*

*Strîngeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde -
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.*

*Nu veți plînge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cît îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.*

*Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.*

A. Mateevici

Limba este tezaurul cel mai prețios pe care-l moștenesc copiii de la părinți, depozitul cel mai sacru lăsat de generațiile trecute și care merită să

fie păstrat cu sfințenie de generațiile ce-l primesc. Ea este cartea de noblețe, testimoniul de naționalitate al unui neam; semnul caracteristic prin care membrii aceleiași familii se recunosc în marea diversitate a popoarelor din lume..., altarul împrejurul căruia toți se adună cu inimi iubitoare și cu simțirea de devotament unii către alții.

Vasile ALECSANDRI

Limba cronicarilor și a legendelor e pe alocurea de o rară frumusețe. Mult texte și bisericești și laice au un ritm atît de sonor în înșirarea cuvintelor, încît este peste pu-

tință ca frumusețea stilului lor să se atribuie întâmplării și nu talentului scriitorilor și dezvoltării limbii.

Varlaam a făcut ca limba noastră să fie aceeași una și nedespărțită în palat, în colibă.

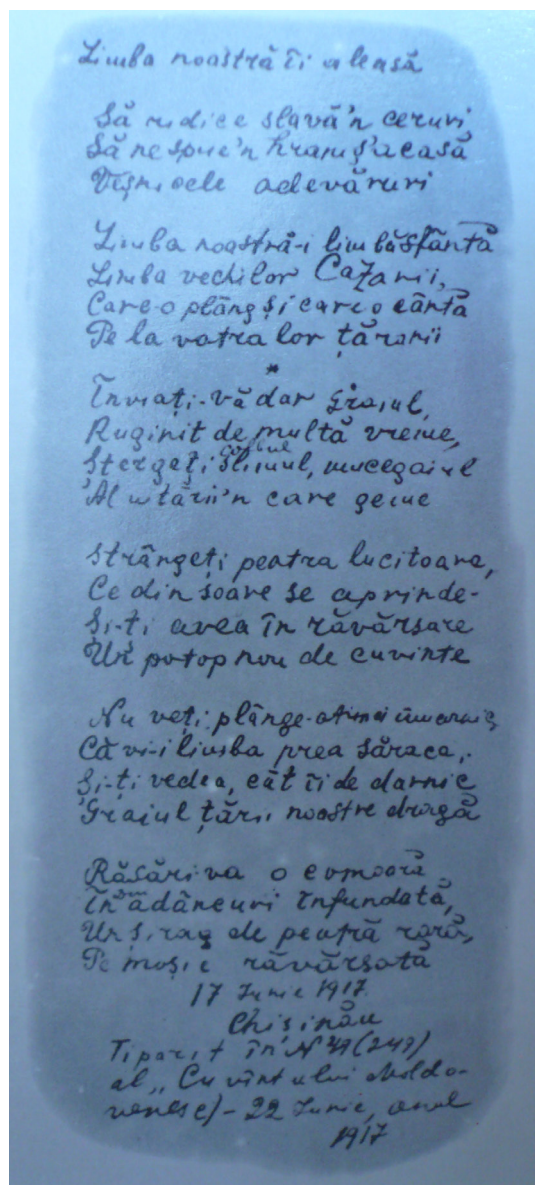
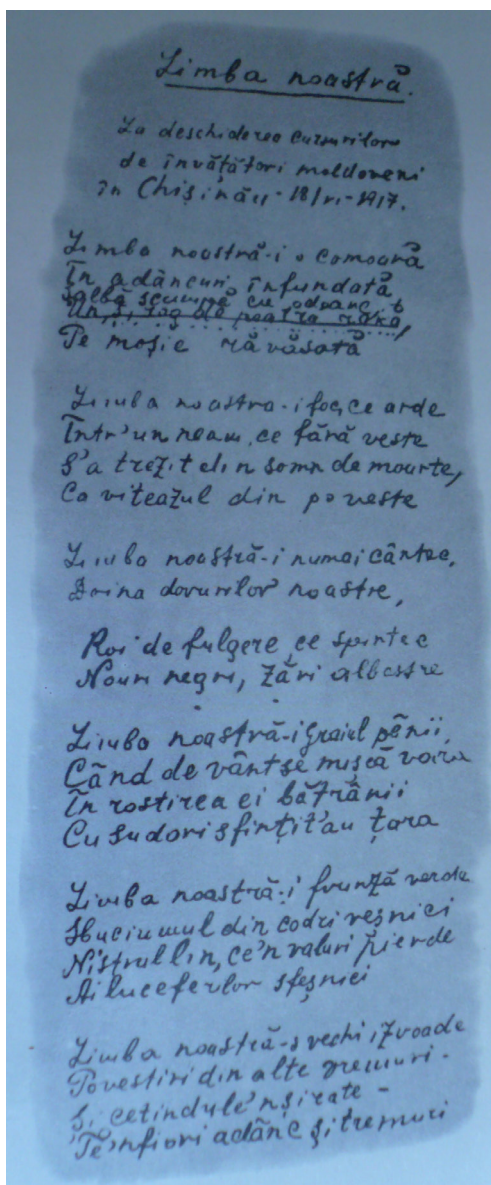
Mihai EMINESCU

Cuvintele, ca și tot ce e viu, au nevoie de mediul favorabil de viață, exprimînd o stare spirituală, o gîndire...

Ion VATAMANU

Pierderea limbii este o pierdere ireparabilă și iremediabilă.

Valentin MÂNDĂCANU

31 August - Sărbătoarea națională a limbii române

Limba este comoara cea mai de preț a poporului, și veghea asupra strălucirii ei nu trebuie să pirotească nicicând. Să muncim în miezul limbii, nu la marginea ei.

Grigore VIERU

La omul întreg cuvântul poartă icoana sufletului, și fapta comoara inimii.

Dimitrie CANTEMIR

Limba și legile ei dezvoltă cugețarea.

Dar o adevărată literatură tragică, care să ne placă nouă și să fie originală pentru alții, nu se poate întemeia decât pe graiul viu al poporului nostru propriu, pe tradițiile, obiceiurile și istoria lui, pe geniul lui.

Măsurariul civilizației unui popor astăzi e o limbă sonoră și aptă a exprima prin sunete noțiuni, prin șir și accent logic cugete, prin accent etic sentimente.

Mihai EMINESCU

Toți românii anonimi, care de-a lungul secolelor noastre primordiale, au creat limba românească, au colaborat la poezia lui Eminescu.

Limba este întâiul mare poem al unui popor.

Lucian BLAGA

O limbă, fie ea turcită, greacă, franțuzită sau slavonită, când vorbește de neam și s-a născut cu el, când spune de trecut, de patrie, și în fiecare cuvânt stă o tradiție istorică, o durere, o fală sau o simțire, e limbă nepieritoare și cu anevoie de a stîrpi.

Alecu RUSSO

Sentimentul națiunii române, în zborul care au luat, au atras și limba, cel mai puternic al ei factor și care cere nu mai puțină cultură.

Gheorghe ASACHI

Limba unui popor se confundă și se identifică cu naționalitatea lui, cu memoria părinților, cu leagănul, cu mama, de unde ea se și numește limbă maternă...

Bogdan PETRICEIU-HAȘDEU

N-avem două limbi și două literaturi, ci numai una, aceeași cu cea de peste Prut. Aceasta să se știe din

Casa din Zaim în care a locuit familia Mateevici

capul locului, ca să nu mai vorbim degeaba.

Alexei MATEEVICI

Limba e singura avere comună a unui popor.

George COȘBUC

Pămîntul, istoria și limba sunt, în esență, cei trei stîlpi pe care se ține neamul. Pămîntul ni l-a dat soarta, istoria este rodul trecerii noastre prin lume, iar limba, zice-se, e darul Celui de Sus, căci, după cum se spune, la început a fost Cuvîntul.

Ion DRUȚĂ

Patria mea este limba română.

Nichita STĂNESCU

Fără limba română n-aș fi ajuns poet.

Grigore VIERU

Limba, alegerea și cursivitatea expresiunii în expunerea vorbită sau scrisă e un element esențial, ba chiar un criteriu al culturii.

Limba română la sine acasă e o împărăteasă bogată căreia multe popoare i-au plătit bani în metal aur, pe cînd ea pare a nu fi dat nimănui nimic. A o dezbrăca de averile pe care ea... le-a adunat, în mai bine de o mie de ani, însemnează a o face din împărăteasă cerșetoare.

Mihai EMINESCU

Credem în originea limbii române și mărturisim limbile străbune...

Constantin NEGRUZZI

Limba ... este ființa vie care ne vine din timpurile cele mai depărtate ale trecutului nostru, ea este cea mai scumpă moștenire a strămoșilor care au lucrat, generație de generație, la elaborarea acestui produs sufletesc.

Dimitrie CANTEMIR

De la Cuvânt la Imn

În linia tradițional-clasică a „scripturilor române” ce s-au bucurat de admirația geniului eminescian din capul locului, creația lui Alexei Mateevici, redusă ca volum, dar fulminantă ca expresie și atitudine etico-civică și estetică, a făcut epocă în istoria literelor naționale din orice racursiu. Mai multe dintre poeziile semnate de Părintele Limbii Noastre, precum a fost supranumit de contemporani, scot în prim-plan vocația proeminentă a creatorului și responsabilitatea superioară în fața graiului și a condiției poetice („Limba noastră”, „Prorocul”, „Unora” etc.).

Unanim considerată o capodoperă a genului, „Limba noastră” constituie, prin materia sa lirică și metaforică, prin ideație și revelație, indubitabil, un drum de la Cuvânt la Imn, de la vocabulă la cântec la propriu și la figurat pentru orice categorie de cititori de ieri și de azi.

Cele douăsprezece strofe ale poemului mateevician sunt de fapt douăsprezece trepte spre cheia de boltă a operei unice a Creatorului în contextul literaturii naționale dintotdeauna și nu numai a celei autohtone, basarabene, dincolo de orice excepții sau interpretări speciale, cu priză la istoria și destinul dramatic al acestui plai ce l-au ales. Dar și spre înțelegerea/pătrunderea dezinteresată a ideii de artă și de Om, de Patrie, de necesar și frumos. Astfel, poetul-proroc devine autorul celui mai cuprinzător poem celebrând graiul națiunii ce-o reprezintă dinspre civilizație și ideal. Este poate cea mai sublimă pagină rotundă despre sentimentul trăit de individualitatea umană în fața limbii, a cuvântului deic și a vocabulei poetice. Viziunea dialectică și mistică asupra întregului dinspre parte îl ridică la rang de geniu din toate perspectivele, de noțiunea de permanență, de veșnicie tresare din fiecă vers, iar melodia interioară poartă un suflu regesc.

Diamantină este și flacăra trăirii, contopindu-se cu albul argintiu al inefabilului plutind peste aura cuvintelor cu cheie. În definitiv, Limba Noastră este însăși viața noastră de ieri, de azi și de mâine. Ea reprezintă simbolic întregul nostru tezaur nemuritor ce va dăinui peste secole și milenii, învingând orice intemperie și clătinare aidoma unui miracol. Rar poet în literatura universală care să fi devenit clasic printr-o singură creație. „Limba noastră”, incomparabilă cu vreun alt poem al genului aparținând oricărui autor conațional, freamătă pe buzele și în inimile unui neam prin voia Celui de Sus și a talentului, a harului dumnezeiesc cu care a fost înzestrat.

Tudor PALLADI,
special pentru „Funcționarul Public”

NANOVOLTMETRUL

Oamenii de știință de la Universitatea din Michigan au construit un voltmetru nanoscopic fără fir, cu ajutorul căruia se poate măsura suprafața câmpului electric din interiorul unei celule vii.

Voltmetrul care a fost construit de profesorul Raoul Kelpman și de colegii săi constă din niște nanoparticule sferice, diametrul cărora este doar de 30 nm. Cu ajutorul acestuia savanții au reușit să măsoare pentru prima dată tensiunea câmpului electric în interiorul unei celule vii.

În timpul experimentului, în interiorul celulei au fost plasate mii de asemenea nano-

particule, fiecare dintre acestea conținând un colorant, care reacționează la mărirea tensiunii electrice. În timpul radiației cu lumină albastră colorantul capătă nuanțe roșii sau verzi. În funcție de particulele roșii și verzi savanții determină mărirea câmpului electric.

Rezultatele experimentului efectuat au demonstrat că tensiunea câmpului electric în citozol, considerată anterior aproape zerovalentă, de fapt este destul de înaltă. După aprecierile savanților, această mărime constituie 15×10^6 V/m, ceea ce este de 1,5 mii ori mai mare decât tensiunea câmpului electric sub liniile de transport electric.

Inventatorii consideră că noul aparat va fi util în diverse domenii ale cercetărilor în domeniul medicinei, de exemplu, pentru studierea evoluției celulelor canceroase, comunică EurekAlert.

CEAIUL

Dincolo de orice discuții, ceaiul este cea mai populară băutură de pe planetă. Se zice că este cunoscut de prin anii 2700 î.e.n., din timpul domniei împăratului chinez Shen-Nanghe. Nu e deci de mirare că în China au fost inventate o mulțime de dispozitive și ustensile pentru ritualul servirii ceaiului.

Nicidecum însă nu s-a putut afla numele celui care a inventat totuși obiectul pentru fierberea ceaiului înainte de a fi consumat, dar această roată ascuțită, situată în centrul vasului, ca să taie frunzele în fâșii minuscule era mult căutată și vreme îndelungată a cunoscut o largă răspândire. Ulterior, ingeniozitatea umană a condus la prepararea ceaiului în pachetele, care erau confecționate inițial din săculețe de mătase, cusute de mână. Prima patentă de ceai ambalat în pachetele datează din 1903.

Ceaiul în pachetele a fost o invenție a unui proiect co-

mercial într-o a fi desfăcut ca o marfă comodă și practică în cafenele și la bufet. Popularizarea ceaiului în pachetele se datorează lui Thomas Sullivan din New York. Peste câțiva ani a fost inventată o mașină specială de împachetare a ceaiului în pachetele.

În 1904 a fost probat ceaiul rece, care se deosebea printr-un gust specific. Mulți cred că inventatorul ceaiului rece este Richard Blechynden din Marea Britanie, dar sunt mărturii care confirmă că data invenției este cu mult anterioară celei din 1904.

În 1915, Thomas Lipton a fondat cunoscuta companie de ceai care-i poartă numele și realizează marfă până în ziua de azi. În 1952 compania obține patentă pentru ambalarea ceaiului în pachetele, dar acestea aveau o nouă formă. Pachetelele pătrate au devenit, astfel, un standard pentru mai multe țări ale lumii.

UN MIRACOL SUPERSONIC AL SECOLULUI AL XXI-LEA

Una dintre cele mai cunoscute corporații în Europa – Concernul Aerocosmic European și cel al industriei de apărare EADS – ne informează că peste patru decenii vom putea călători realmente din Paris la Tokio aproximativ în trei ore. În acest scop a fost elaborat specialmente un Zero Emission Hypersonic Transport (Zehst) – un avion al viitorului, care, deocamdată, poartă numele de rachetoplan.

„Eu consider că avionul viitorului va avea un aspect de Zehst”, remarcă Jean Botty, director tehnic-șef al companiei EADS, prezentând proiectul la aeroportul Le Bourget. Declarația a fost făcută cu o zi înainte de demararea lucrărilor Salonului Aviatic Internațional din Paris.

Actualmente, atractivitatea acestui avion constă doar în viteza lui supersonică, însă designerii promit că mediul va fi

puțin afectat, deoarece invenția-minune funcționează pe bază de biocombustibil fabricat din alge, cu care vor fi alimentate motoarele standard, utilizate la avioanele contemporane, dar depășind această înălțime, vor fi puse deja în acțiune motoarele reactive. Un avion poate transporta de la 50 până la 100 de persoane.

Dacă motoarele simple se planifică să fie alimentate cu amestec de alge, atunci cele reactive vor fi alimentate cu un amestec de hidrogen și oxigen. Spre deosebire de aerobuzurile contemporane de pasageri, care zboară doar la o înălțime de 10 km, noul tip de avion se va ridica la o înălțime de 10 mile, ceea ce constituie 32 km. Botty a remarcat, de asemenea, că unicul element poluant vor fi vaporii de apă, dar rachetoplanul se va afla la o asemenea altitudine, încât mediul nu va avea deloc de suferit.

CALCULATORUL DE BUZUNAR

Una dintre cele mai cu perspectivă direcții ale industriei de calculatoare din ultimii ani este considerată piața de calculatoare compacte, care încap în buzunarul unui costum și care nu-s cu nimic inferioare după capacitate și comoditate confratelui său de birou. Actualmente, devine tot mai populară simbioza dintre calculator și telefonul mobil, numit „oficiu mobil”, care va deveni inevitabil condrumetlul nostru de viață.

În el pot intra mai multe componente, dar principalele sunt notebook-ul sau calculatorul de buzunar, telefonul mobil cu port infraroșu și printer portabil. Împreună ele cântăresc mai puțin de un kilogram și-ți permit să accesezi la Internet și la poșta electronică, să redactezi și să tipărești documente, precum și să expediezi faxuri și fotografii.

Inima oficiului mobil este calculatorul de buzunar Windows CE, Psion, Palm. Dimensiunile memoriei sale nu au o importanță principală – cea mai mare parte a celor mai frecvent utilizate anexe (poșta, redactor de texte) va funcționa și în configurație minimală. În calculator intră porturile serial și infraroșu, în unele modele – faxul-modem integrat. Greutatea calculatorului de buzunar este foarte mică – de la 100 până la 500 g.

Reținuți pentru că ar fi pretins 184 000 dolari „pentru Primărie”

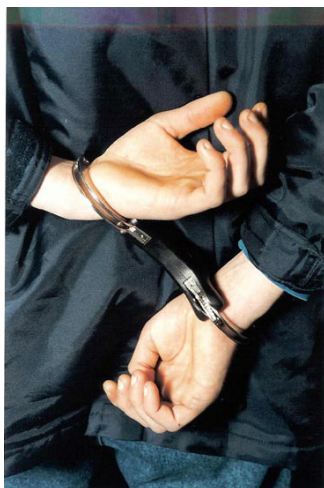
Două persoane au fost reținute pe 19 august de ofițerii anticorupție, fiind bănuite de trafic de influență. Bărbații ar fi extorcat de la un agent economic 184 000 dolari pentru a-l ajuta să privatizeze două terenuri din capitală.

Potrivit declarantului, cei doi susțineau că au influență și ar putea să determine funcționarii din cadrul ÎS „Cadastru”, Direcțiile Primăriei mun. Chișinău, Consiliul Municipal Chișinău și chiar Primarul General să perfecteze documentele și să favorizeze privatizarea a două loturi de pământ amplasate în mun. Chișinău, str. Circului, 15, și str. Dîmo, 11, cu suprafața totală de 41 ari (cîte 4500 euro pentru fiecare ar).

Ofițerii CCCEC l-au reținut pe unul dintre suspecti, după ce a primit 15 000 dolari de la antreprenor. Baniile marcați „mită CCCEC” constituiau prima tranșă din suma extorcată. La doar cîteva ore, a fost reținută și cea de-a doua persoană, bănuită de trafic de influență.

Bănuții se află în Izolatorul de detenție provizorie al CCCEC pentru 72 de ore, în privința lor fiind inițiată o cauză penală în temeiul art. 326, al.3, Cod penal al RM – „trafic de influență în proporții deosebit de mari”.

Ofițerii de urmărire penală investighează cazul sub toate aspectele pentru stabilirea adevărului. În cadrul urmăririi penale vor fi audiați mai mulți funcționari ai Primăriei capitalei.

CCCEC a blocat 200 000 lei sustrași de la americani

200 000 de lei, ajunși pe contul unui cetățean al Republicii Moldova, au fost blocați de Serviciul prevenire și combaterea spălării banilor al Centrului anticorupție în cooperare cu Serviciul Secret al SUA, după ce a fost avertizat că aceștia sunt furați din SUA.

Potrivit Departamentului fraude al „Bank of America N.A.”, banii ar fi aparținut unui client al instituției financiare, dar că recent au dispărut de pe contul acestuia. Aceștia presupun că banii au fost sustrași de către un grup de hackeri care au obținut informații despre conturile bancare prin utilizarea tehnologiilor informaționale.

După ce a fost verificată informația, CCCEC a stabilit că la data de 8 august curent, pe contul unui locuitor al satului Tănătari, raionul Căușeni, angajat al unei filiale a întreprinderii „Apă Canal”, au fost transferați din SUA 200 000 lei.

Audiat în acest caz, bărbatul în vîrstă de 60 de ani a declarat că nu cunoaște de unde provin banii, recunoscînd, totodată, că deține un cont bancar. Totodată, el a depus o

cerere prin care a refuzat banii ajunși pe contul său.

Acesta nu a fost reținut, însă este verificat de CCCEC asupra complicității sale în cazul dat.

Amintim că, acum o săptămînă, a fost reținut în flagrant delict un student din Republica Moldova care ar fi utilizat buletine de identitate false pentru a însuși de la cetățeni străini, inclusiv cetățeni ai SUA, mijloace financiare în proporții deosebit de mari. În cadrul măsurilor întreprinse, CCCEC a stabilit că, pînă în prezent, gruparea transnațională din care făcea parte și reținutul, ar fi legalizat active financiare obținute din diferite tipuri de infracțiuni, inclusiv cibernetice, în valoare de peste 1 milion de lei.

Studentul este arestat pe un termen de 30 de zile.

Doi tineri au dat lovitura: circa 1,5 milioane lei furați cu carduri clonate

Doi tineri, între care directorul unei firme din Chișinău, au fost reținuți la 16 august de către ofițerii anticorupție. Bărbații, cu vîrste cuprinse între 25 și 26 de ani, sunt suspectați de fabricarea și punerea în circulație a cardurilor false, prin intermediul cărora ar fi sustras peste un milion de lei.

Concret, cardurile erau clonate după ce suspectii obțineau informații de pe cardurile unor clienți ai „Capital One Bank” din SUA, Virginia. Acest lucru era posibil grație utilizării tehnologiilor informaționale moderne care le permiteau ci-

tirea informațiilor de pe cartelele electronice.

Intrînd în posesia PIN-urilor, tinerii confecționau carduri – clone, iar cu acestea deja efectuau achitări prin POS terminalurile instalate în sediul firmei de către două bănci comerciale din Moldova.

Astfel, conform informațiilor furnizate de instituțiile financiare vizate, de la un POS terminal au fost sustrași 485 000 lei, iar de la altul 962 000 lei.

Bănuții au fost reținuți de ofițerii anticorupție după ce a fost urmărit și înregistrat procesul de achitare cu carduri

false prin intermediul POS terminalurilor. Doar în cîteva ore ei au efectuat tranzacții în valoare de 485 000 lei.

Pe acest caz, CCCEC a por-

nit o urmărire penală în temeiul art. 237, alin. 2) lit. c) Cod Penal al Republicii Moldova – „Fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor cartele de plată false”.

În prezent, bănuții se află în Izolatorul CCCEC pe un termen de 72 de ore.

Dacă vor fi găsiți vinovați, tinerii riscă o pedeapsă cu închisoarea de la 4 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3.000 la 6.000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

COMISII PARLAMENTARE

Ca și în cazul parlamentelor naționale, ședințele în plen ale Parlamentului European (PE) sunt pregătite de o serie de comisii. Membrii acestor comisii sunt aleși dintre membrii PE, la începutul și la jumătatea mandatului, în funcție de afilierea politică și de experiența lor.

Conform regulamentului PE, numărul comisiilor și responsabilitățile lor sunt decise de membrii PE, în baza unor propuneri ale Conferinței președinților. Pentru mandatul 2004-2009, s-a decis creșterea numărului de comisii permanente specializate de la 17, câte au fost în mandatul trecut, la 20. O comisie este alcătuită din 28-86 de deputați și are un președinte, un birou și un secretariat. Principalele funcții ale unei comisii permanente sunt dezbaterile propunerilor înaintate de Comisia Europeană și elaborarea unor rapoarte din proprie inițiativă.

Comisiile temporare sunt instituite pentru o perioadă de 12 luni, care poate fi apoi prelungită.

Comisiile de anchetă studiază posibile încălcări ale dreptului comunitar sau cazuri de aplicare necorespunzătoare a acestuia. De exem-

plu, în 1997, a fost instituită o comisie de anchetă cu rolul de a investiga întârzierea reacției europene la criza „vacii nebușe” (epidemia de encefalopatie bovină spongiformă).

COMITET CONSULTATIV

Comitet compus din reprezentanții statelor membre, care este consultat de Comisie în cazurile de antitrust și de fuziuni și/sau concentrări de capital, atunci când astfel de concentrări sunt prevăzute. Comisia prezintă comitetului proiectul unei decizii referitoare la chestiunea în discuție, pe care-l examinează împreună. Comitetul consultativ emite un punct de vedere care trebuie să fie luat în considerare în decizia finală a Comisiei.

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN (CESE)

Înființat prin Tratatul de la Roma, semnat în 1957, CESE este organismul consultativ european în cadrul căruia sunt reprezentate diverse categorii de activități economice și sociale. CESE este, astfel, o punte între Uniune și cetățenii săi, promovând o societate participativă, incluzivă și mai democratică.

CESE este consultat obli-

gatoriu de Comisia Europeană, de Consiliul Uniunii Europene și de Parlamentul European, în domenii de interes direct pentru cetățeni: agricultură, libera circulație a lucrătorilor, transporturi, educație, formare profesională, sănătate publică, politică socială etc. El trebuie consultat de Comisie și de Consiliu în toate cazurile prevăzute în TCE și TCEEA și atunci devizul său devine obligatoriu.

Din 1974 CESE emite rapoarte și avize și din proprie inițiativă, în legătură cu probleme socioeconomice la care se referă Tratatul Constitutiv. Sesiunile plenare ale Comitetului Economic și Social European, în care se aprobă asemenea rapoarte și avize, sunt convocate de președinte din proprie inițiativă, și nu la cererea Comisiei sau a Consiliului, așa cum se întâmplă pentru aprobarea unor acte solicitate de ele.

De asemenea, CESE poate să se autosesizeze și să emită

opinii pe teme considerate de interes.

Ca urmare a expirării Tratatului CECO, în iulie 2002, a fost încorporată în structura Comitetului Economic și Social European Comisia Consultativă pentru transformări Industriale.

CESE are sediu la Bruxelles, în Belgia.

COMITETUL EUROPEAN DE STANDARDIZARE (CEN)

Împreună cu CENELEC (Comitetul European de Standardizare Electrotehnică), CEN constituie autoritatea europeană în materie de standardizare pentru statele membre ale UE și AELS. În cadrul Uniunii Europene, Comisia Europeană și Consiliul UE sunt instituțiile ce definesc exigențele esențiale la care trebuie să răspundă produsele pe piața comunitară (de exemplu, în materie de sănătate și protecție a consumatorului), pe când CEN și CENELEC stabilesc normele ce răspund acestor exigențe. Înlocuirea normelor naționale cu norme europene constituie un pas suplimentar spre armonizarea totală a dispozițiilor în materie de produse pe piața internă a Uniunii Europene.

Abonarea 2011

Continuă abonarea pentru anul 2011 la revista științifico-metodică trimestrială **“ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **“FUNȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **“Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **“Funcționarul public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - specialist principal

Valentin ȘCAREVNEA - designer

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

ADRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 400.

Dat la tipar 26.08.2011

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

“Funcționarul Public” - supliment la revista “Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova